-

VARJO tukikeskus

Eron jälkeisen väkivaltaisen vainon kohteena elävien perheiden turvallisuuden lisääminen ja vainoamisen ennaltaehkäisy.

Ammattilaisille

- Asiakastyön tuki ja konsultaatiopalvelut
- Koulutus- ja kehittämistyö
- Tutkimusyhteistyö (CAPS tutkimushanke)

Asiakkaille

- Ohjausta ja neuvontaa
- Yksilötyöskentelyä Mikkelissä ja Oulussa (myös etänä)
- Varjo -chat Nettiturvakodissa tiistaisin klo 9-11
- Ryhmät Mikkelissä, Oulussa sekä verkossa.
- Kokemusasiantuntijuus ja vertaistuki

https://varjosta.fi/

OULUN ENSI- JA TURVAKOTI RY
VIOLA - VÄKIVALLASTA VAPAAKSI RY

TUETTU VEIKKAUKSEN TUOTOILLA

Perusteos eron jälkeisestä vainosta: tilanteista ja prosesseista, joissa parisuhdeväkivalta ei päätykään eroon

Kirja löytyy: https://issuu.com/ensi-jaturvakotienliitto/docs/varjosta_valoon

Tilaukset Ensi- ja turvakotien liitosta

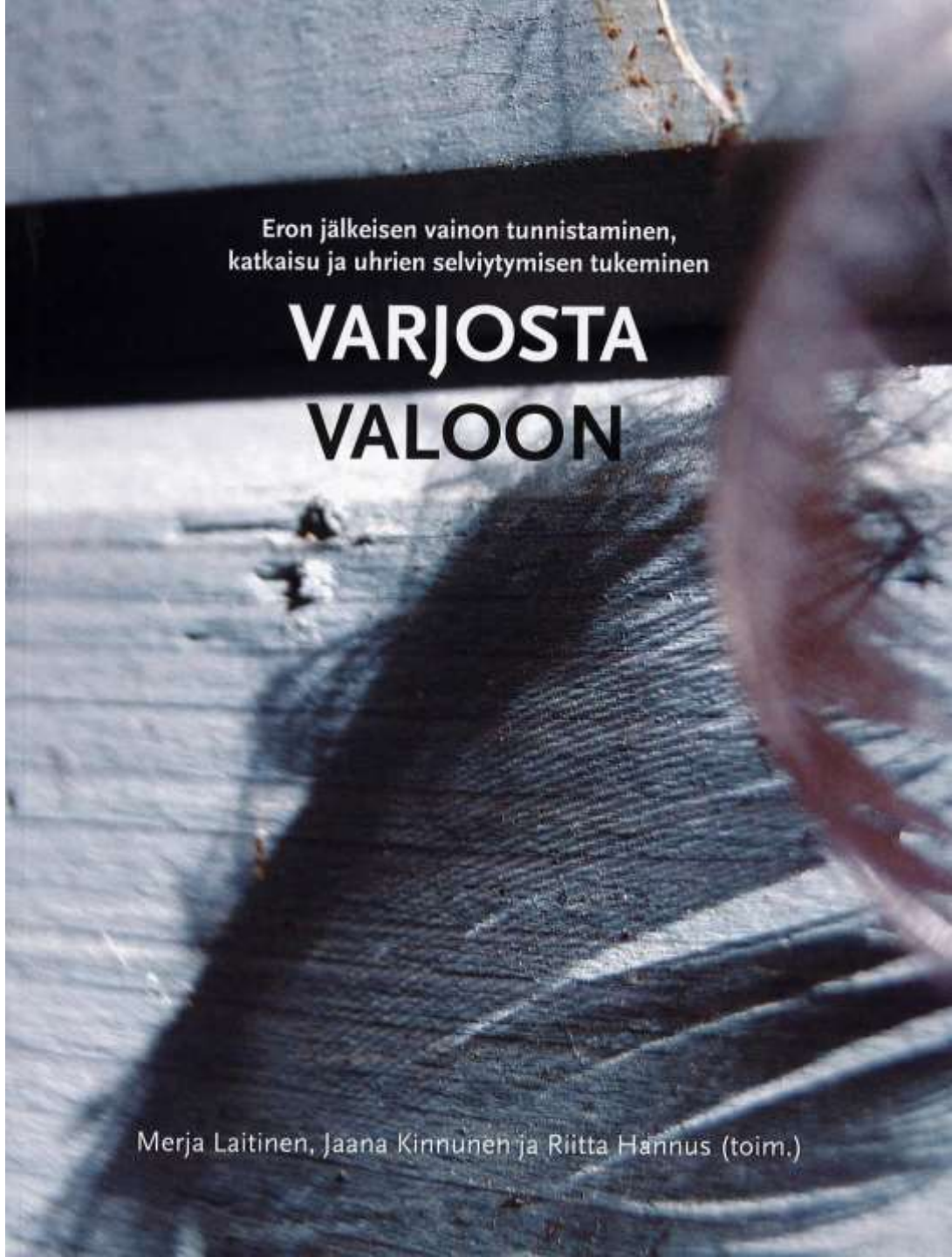

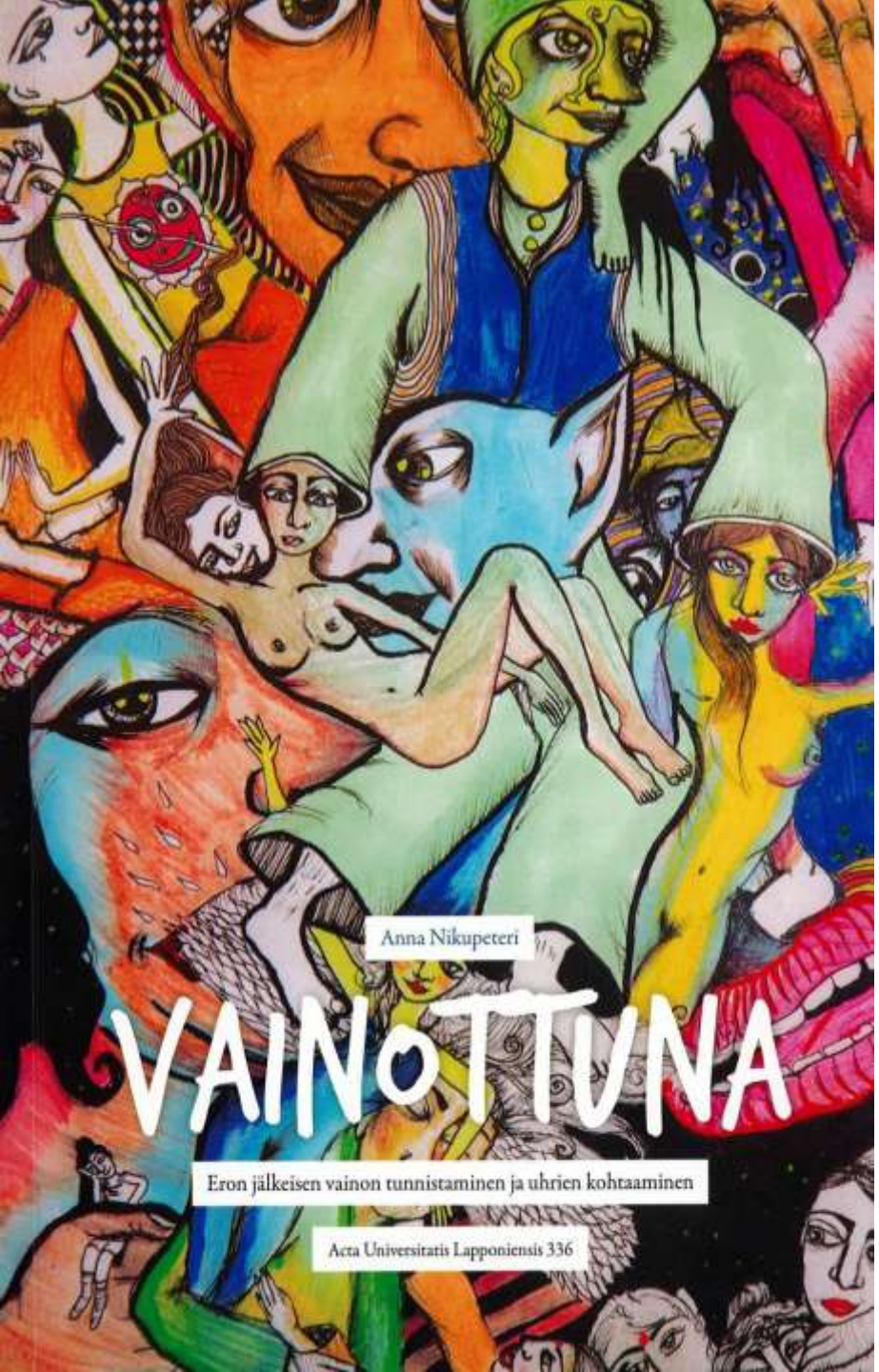

Anna Nikupeteri: Vainottuna. Eron jälkeisen vainon tunnistaminen ja uhrien kohtaaminen. Acta Universitatis Lapponiensis 336. Lapin yliopisto

1) Miten vaino ilmenee naisten ja lasten arjessa?
2) Millaisia kokemuksia uhreilla on palvelu- ja oikeusjärjestelmästä?

Tutkimukseen osallistui 20 naista ja 13 lasta (2-21 v) VARJO-hankkeesta (VIOLA ry ja Oulun Ensi- ja turvakoti ry)

Joka toistuvasti uhkaa, seuraa, tarkkailee, ottaa yhteyttä tai muuten näihin rinnastettavalla tavalla oikeudettomasti vainoaa toista siten, että se on omiaan aiheuttamaan vainotussa **pelkoa tai ahdistusta** , on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä yhtä ankaraa tai ankarampaa rangaistusta, vainoamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Vaino lukuina

- Naisista vainoa on kokenut 8-31 % ja miehistä 2-13 % (meta-analyysi 175 tutkimusta)
- EU- tutkimus (EU:n perusoikeusviraston FRA) 2014: Suomessa 24% yli 15-vuotiaista naisista kokenut vainoa
- Vainoaja on yleensä tuttu. Ex-kumppani on vainoajana vähintäänkin puolessa tapauksista
- Ex-kumppaninsa vainoamista 75-95% naisia, puhtaasti digitaalisessa vainossa naiset ja miehet vainoavat yhtä usein
- Noin puolet väkivaltaisista miehistä jatkaa kumppaniin kohdistuvaa väkivaltaista vainoamista vielä eron jälkeen
- Entiset parisuhdekumppanit ovat väkivaltaisimpia vainoajia, sillä vainoamista edeltävä intiimisuhde lisää väkivallan todennäköisyyttä vainossa yli 50%
- Ex-puolison surmaamiseen syyllistyneistä miehistä 76 % oli vainonnut uhria ennen surmatekoa

Spitzberg ja Cubach 2007 , Frye ym. 2006, Johnson ym. 2000, Kumpuniemi 2012, Maple, ym.2011, Piispa ym. 2004 & 2008; EU:n laaja uhritutkimus 2014

Vainon vakavuus

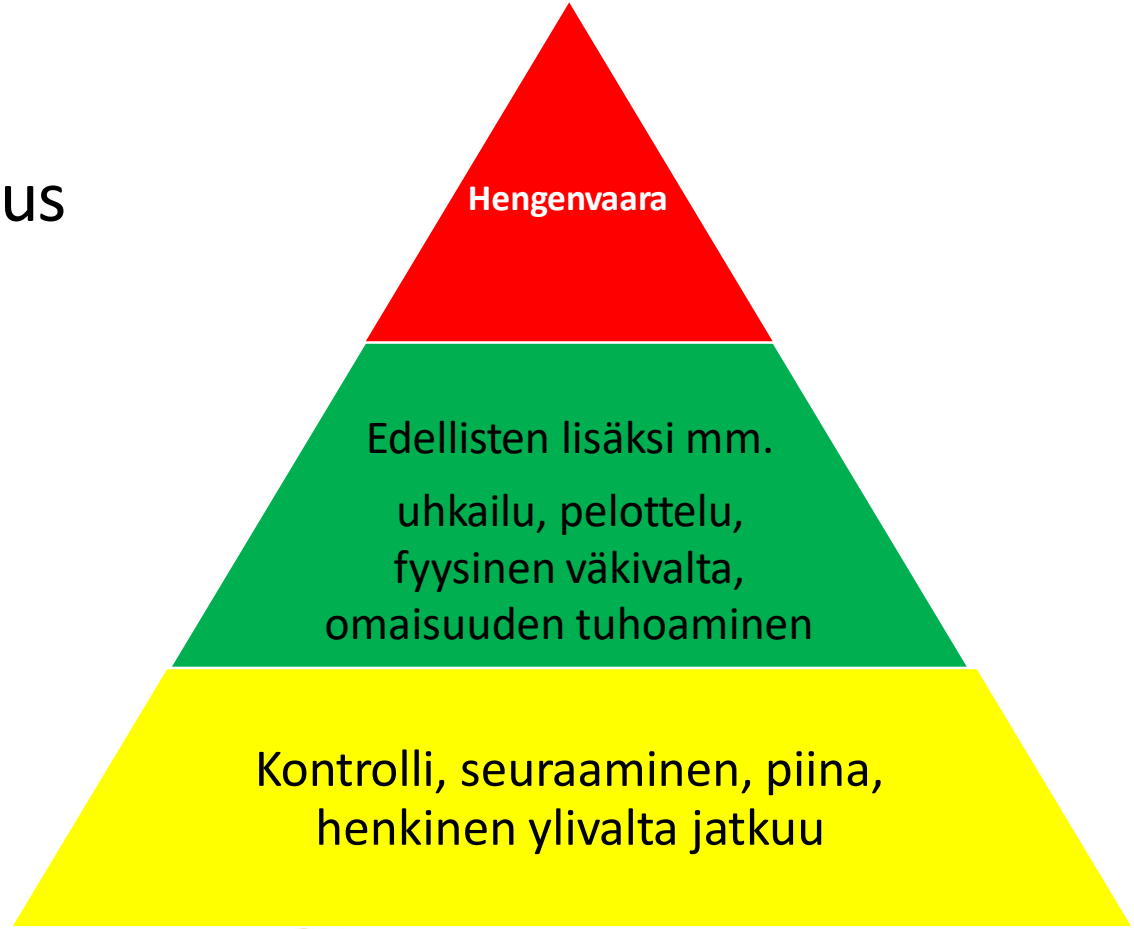

OULUN ENSI- JA TURVAKOTI RY
VIOLA - VÄKIVALLASTA VAPAAKSI RY

Vaino henkisenä piinana

Vaino tunkeutuu väkisin uhrin *arkeen, sosiaalisiin suhteisiin, ympäristöön ja mieleen*

Vainon haavoittavuus (Nikupeteri 2016)

- Sosiaalinen haavoittavuus
- Psykologinen ja emotionaalinen haavoittavuus
- Fyysinen haavoittavuus
- Ontologinen haavoittavuus
- Ajallinen haavoittavuus
- Moraalinen haavoittavuus

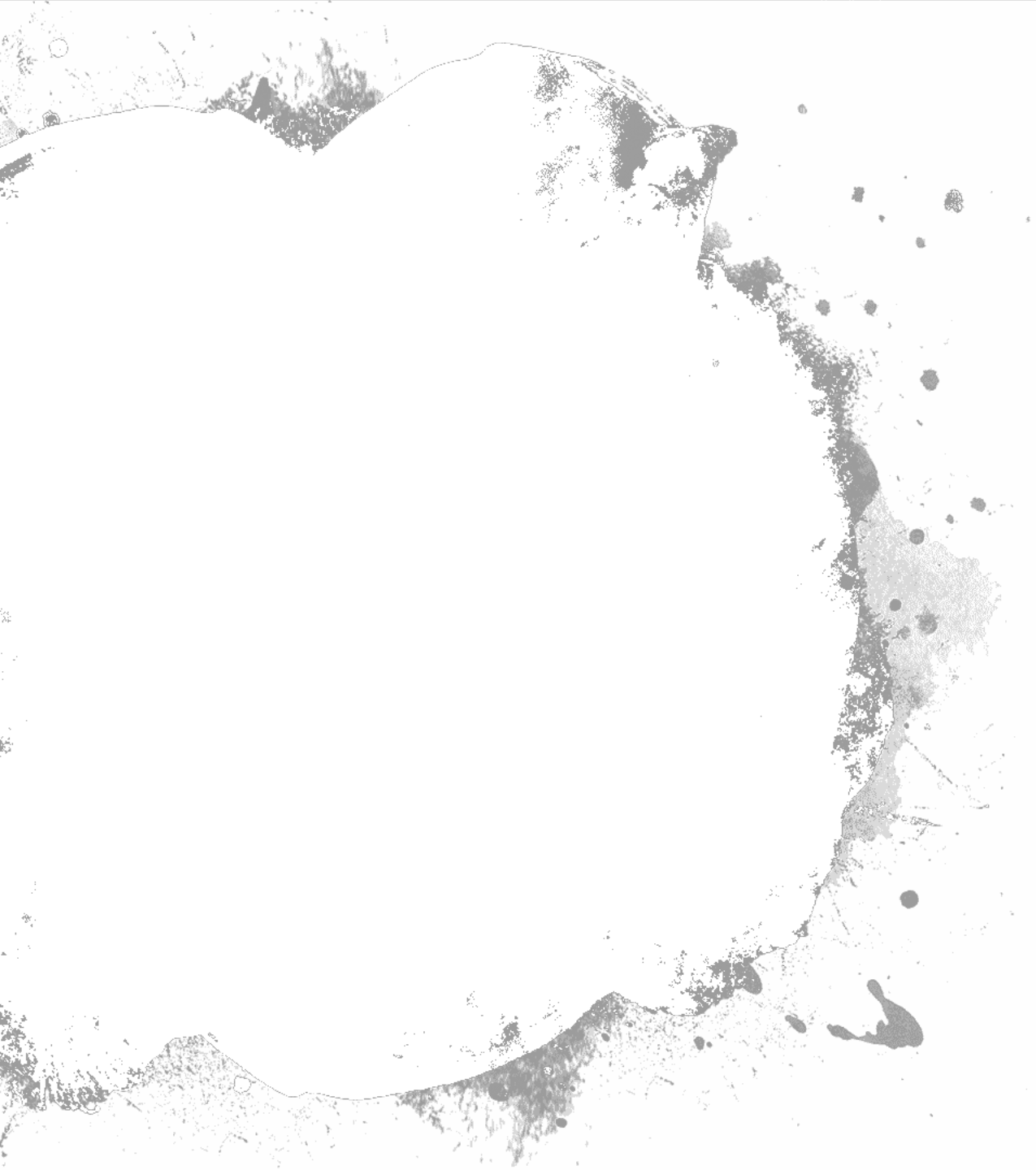

Episodi menneisyydessä (39 %)

- Lievä, menneisyydessä tapahtunut episodi
- Myös henkiset seuraukset vähäisempiä

Väkivallan lyhyt historia (33 %)

- Nuorten naisten kokemaa (18-29 v)
- Väkivalta on alkanut lyhyen ajan sisällä
- Vakavaa väkivaltaa, vaikka ei aiheuttanut vakavia vammoja
- Miehen kontrollilla ei niin suurta osuutta vrt. muut tyypit

Henkinen piina (19 %)

- Väkivalta rajua ja **jatkuu usein eron jälkeen**
- Väkivalta on jatkunut pidemmän aikaa
- **Kontrolli ja alistaminen** saanut ajan kuluessa suuremman roolin, mutta fyysinen väkivalta ei välttämättä lopu kokonaan

Parisuhdeterrorismi (10 %)

- Väkivalta rajua ja **jatkuu usein eron jälkeen**
- Väkivalta jatkunut pidemmän aikaa
- Väkivallalla tapana jatkua eron jälkeen ja voi johtaa naisen surmaamiseen

Väkivallan tekijä luo maailman, jossa uhri on jatkuvan seurannan ja kritiikin kohteena; jokainen liike arvioidaan väkivallan tekijän ennakoimattoman, alati muuttuvan ja tuntemattoman sääntökirjan mukaan. Säännöt perustuvat väkivallan tekijän näkemyksiin siitä, kuinka uhrin tulee käyttäytyä elämän eri osa-alueilla.

Evan Stark

Kontrolli

voi sisältää sekä väkivaltaisia että tavanomaisia tekoja

- Näyttäytyy ulkopuolisille ristiriitaisena
- Teot merkityksellistyvät yhteisen historian kautta
- Kaikki väkivallan muodot tunnistettavissa: henkinen, fyysinen, taloudellinen, sosiaalinen, uskonnollinen ja seksuaalinen sekä digitaalinen väkivalta
- Ei-väkivaltaiset teot kuten huomionosoitukset, lahjat ja huolen ilmaisut lasten hyvinvoinnista

Vaino tekoina

Teot

Sosiaaliset suhteet ja tilat
Arki ja arjen ympäristöt
Vainon miinakenttä
Oma mieli ja hyvinvointi
Viranomaiset ja vainon tunnistaminen

Arki ja arjen ympäristöt

Sosiaaliset suhteet ja tilat

Psykologinen ja emotionaalinen piina

Anna

Miten uhri voi tulla tulkituksi	Tulkinta teemat	Tulkintoja määrittävät tekijät
Vieraannuttava vanhempi	vanhemmuus	- **Moraali** - Vaikea asiakas - Vastuuntunnoton vanhempi - Manipuloiva vanhempi
Ei-suojeleva äiti	äitiys	- **Vastuu** - Äiti vastuussa vainosta, sen kanssa selviämisestä, lasten hyvinvoinnista
Vainoharhainen nainen	naiseus	- **Rationaalisuus** - Totuuden arviointi - Vainotekojen vakavuuden arviointi - Uhrin selontekojen arviointi
Epäjohdonmukainen uhri	uhrius	- **Toimijuus** - Avuntarpeen arviointi perustuen naisten käyttäytymiseen ja toimintaan - Aktiivinen vs. passiivinen uhri

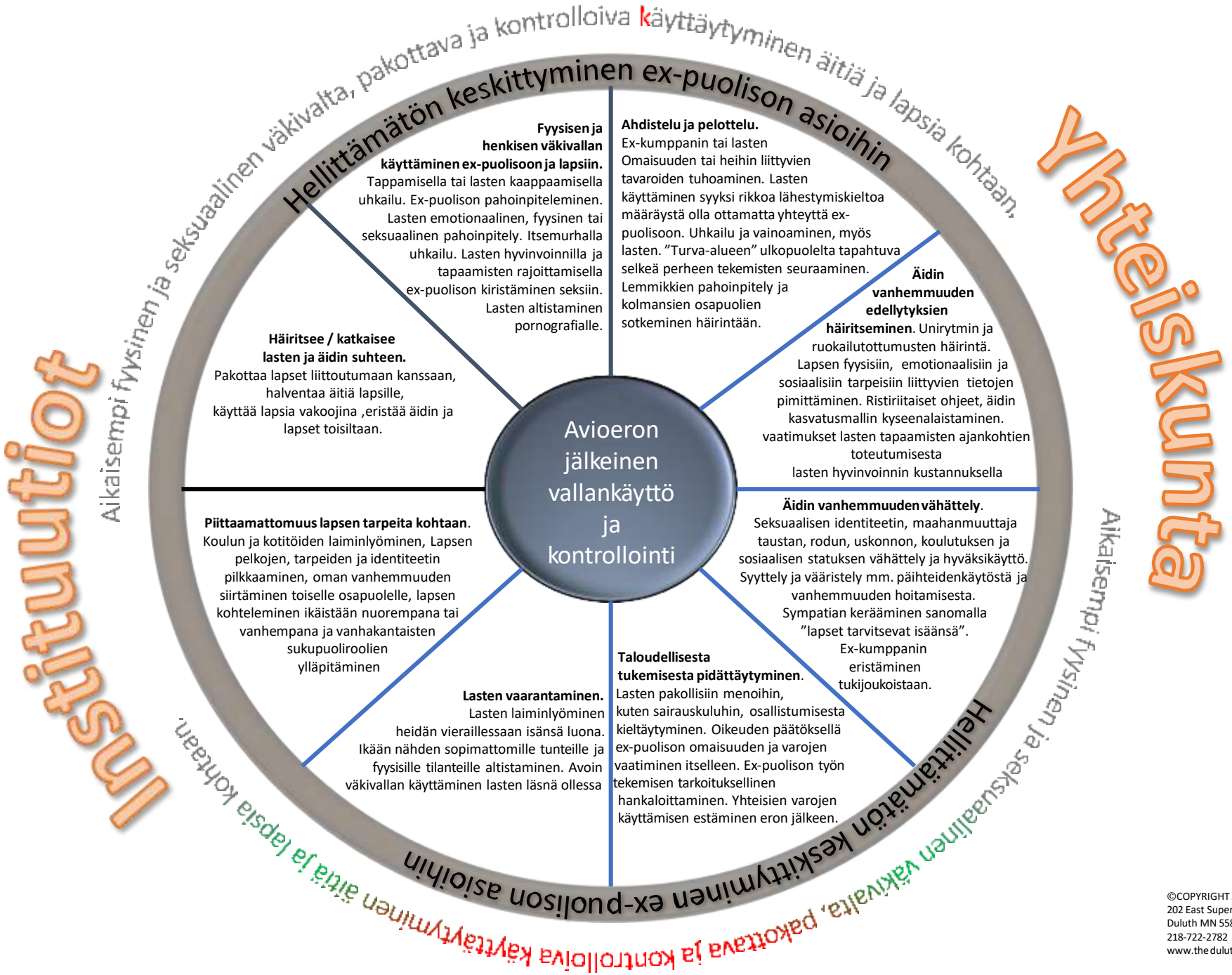

©COPYRIGHT 2013 DOMESTIC ABUSE INTERVENTION PROGRAMME
202 East Superior Street
Duluth MN 55802
218-722-2782
www.theduluthmodel.org

Vanhemmuus

Satukirja eron jälkeistä vainoa kokeneille lapsille ja auttamisen tueksi.

Sopii myös kaikille vanhempien eron kokeneille lapsille.

Sisältää työskentelyosuuden, jossa keho- ja sanataide harjoituksia.

www.varjosta.fi

Tilattavissa VARJO tukikeskus,
pia.marttala@violary.fi

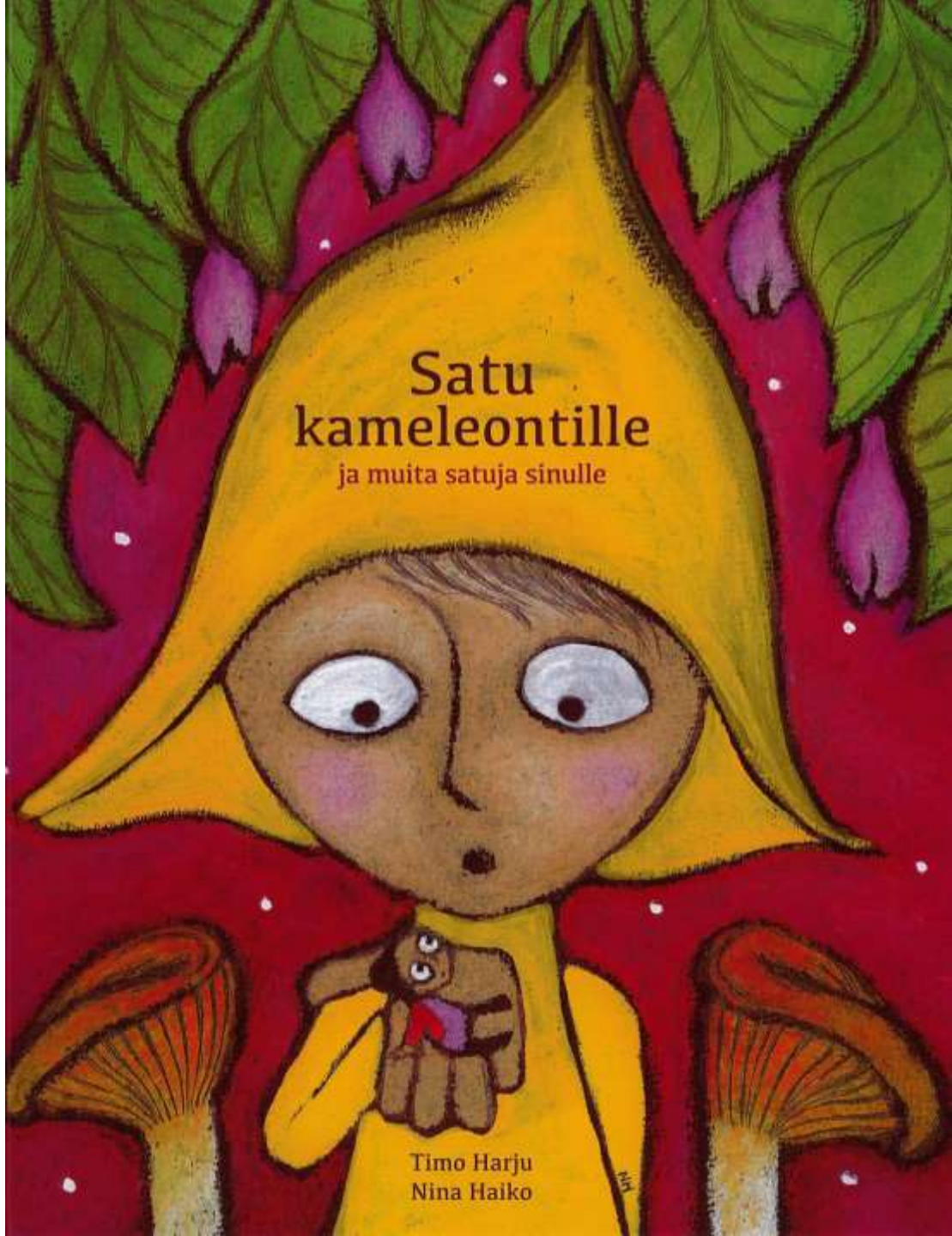

Vainon muodot lasten kokemana (Nikupeteri ja Laitinen 2015)

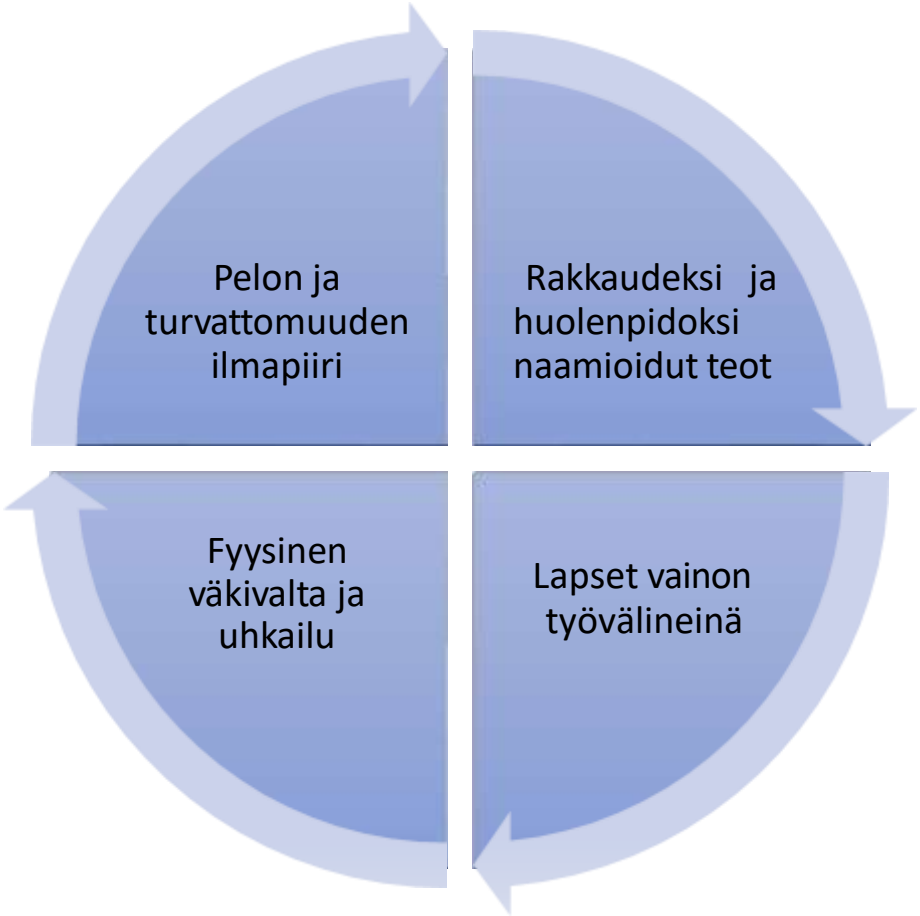

Epämukavuuden tunteesta tapetuksi tulemisen tunteeseen

Erään lapsen prosessi

__13 v kokeŵusasiaŶtuŶtija__

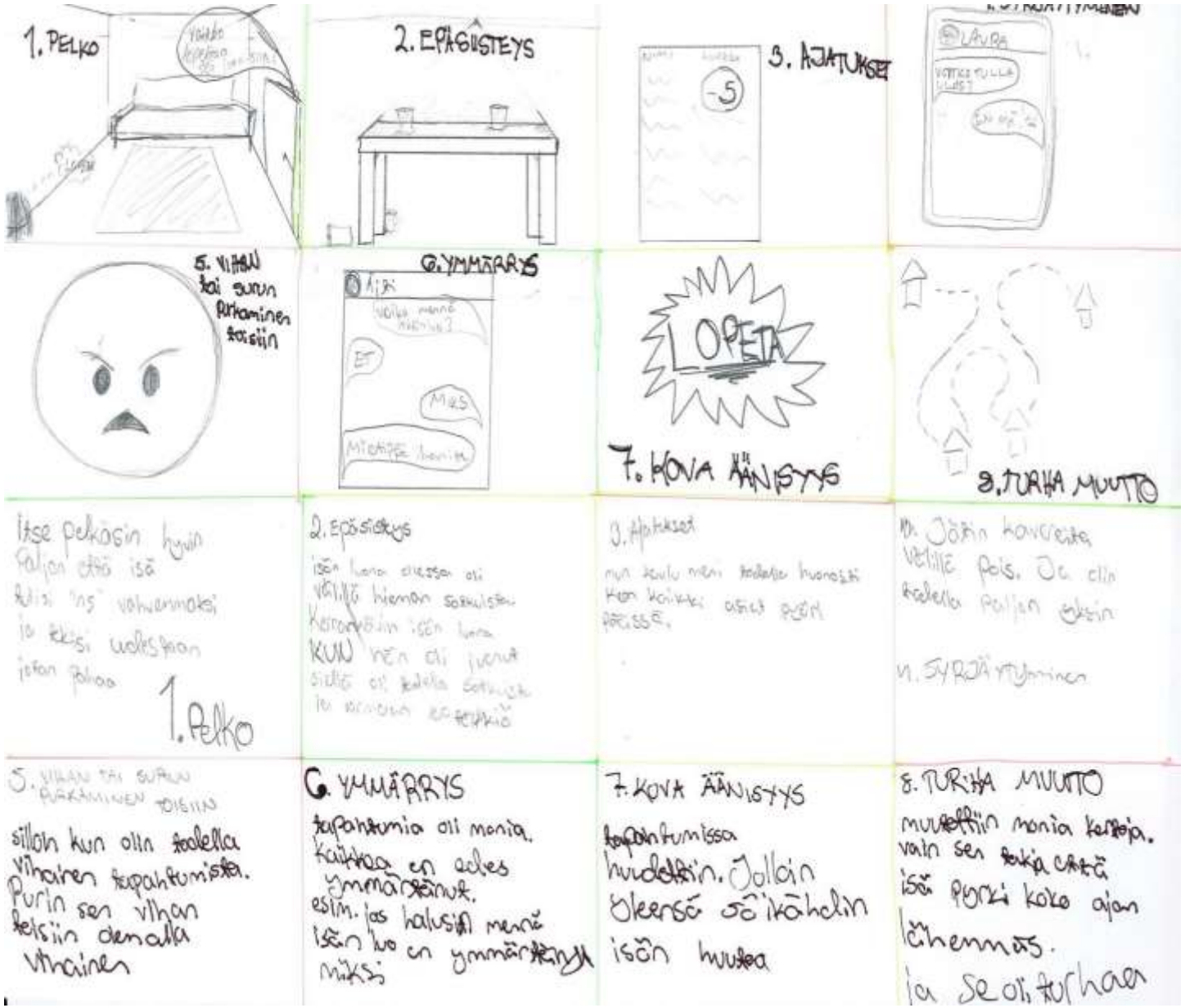

Tukikeskus VARJO

Mikkeli
Pia Marttala, 044 774 2303, pia.marttala@violary.fi
Jonna Brandt, 050 594 7459, jonna.brandt@violary.fi

Oulu
Tuire Tikkanen, 040 135 0200, tuire.tikkanen@oetk.fi
Pirjo Ervasti, 040 508 6543, pirjo.ervasti@oetk.fi
Mikko Ahokas, 040 196 5400, mikko.ahokas@oetk.fi

https://varjosta.fi/